హంసధ్వని

●

'ఏంరా మామా! ఇక రేపటినుంచి పదిహేను రోజులదాకా కాలేజీముఖం చూడనక్కరలేదు కదా!... సెలవుల్లో ఏంచేద్దాం...' అన్నాను.

'చేయడమేమిటోయ్!... కళ్ళు మూసుకు తెరిచే టప్పటికి మళ్ళా బడీ...మనం. వాటంతట అవే రెక్కలు గట్టుకు మేఘాలమీద ఎగిరిపోతాయి. నీకేం ఆ దిగులక్కర లేదు ఏలా గడుస్తాయా అని...' రంగశాయి...చులకనగా సమాధానం యిచ్చాడు ... తల ఎత్తకుండా ... కలం ఆప కుండా

'ఇఖ...సంక్రాంతిపండుగలని...దేవరవారికి తెలుసునా?...' మంగయ్య- తలఊగించినట్లుగా (మంగయ్య అంటే...మా లాడ్జి ఆసామి) తల ఎగురవేసి...నాకు నవ్వు తెప్పించి.

'అవునురా ...అందరూ ... అంటే నీవు సహా... మూటాముల్లే కట్టుకుని అత్తవారిళ్ళకు బయలుదేరుతారు... ఆ సరదా...నాకూ ఉండేదికాని ... ఒంటికి సరిపడలా... ఖాయిలాచేసింది. అప్పటినుంచీ ... గప్ చిప్...' అని కళ్ళతో నవ్వాడు.

'నీ పెళ్ళిఅయి...రెండేళ్ళేగా...'

ఆఁ... ఆ యేడాదిలోనే...యీ ముచ్చట...'

'అంటే...'

'అందుల కొక్క గాథ కలదు'...అది ఇప్పుడు తెమలదు...' శుకసప్తతి పద్యాన్ని చెడగొడుతున్నాడు...

'టూకీగా చెప్పరా... రేపు నే నుండను....'

'అదృష్టవంతుడివి సోదరా!...పోయి, హాయిగా, కాటూరిరాయని తేటగీతల్లో అర్థమంతా అనుభవించి మరీ రా...లేనివాళ్ళకు ఏలాగూ లేనేలేదు!'

'లేకపోవడమేమటి, నీ ముఖం ... అత్తవారింటికి కొత్తల్లుడు వెళితే...నెత్తినపెట్టుకుంటారు, కాని...'

'పెట్టుకునేవారే...కాని...'

'అనగా ...'

'కథ చెప్పవలసివస్తుంది ఖబర్దార్-'

'చెప్పవోయ్, అయితే... ఎందుకన్నా మంచిది... మనం ఆ పనిమీదనే గనుక, వెళ్ళేది...'

'నీకు అంత అతితెలివికిపోవడం ఎక్కడ చాతనవుతుందిలే...అయినా, విను... విన్నందువల్ల నీకు మహా వచ్చేదీలేదు...'

'నీకు పోయేదీలేదు.'

'ఇదివరకే పోయిందనే .... యిందాక విన్నవించుకున్నది...అవును, పోక ఏంచేస్తుంది...

'హరిః ఓం-పండుగకు తప్పకుండా రావాలనీ...యీ ఉత్తరమే శలిగ్రాముక్రింద భావించవలసిందనీ ...మా మామగారు అప్పటికి నెలరోజులనుంచీ ... ఉత్తరంమీద

ఉత్తరం, ప్రతి ఉత్తరంలోనూ యిలాగే నాకూ పోష్టు వాళ్ళకీ కూడా విసుగువచ్చేట్టుగా రాశాడు...ఆయనకన్న మన కిక్కడ ఎక్కువ ఆదుర్దాగా ఉంది...

ఆ అమ్మాయి డి. యం. సి. పుస్తకాలు కొనుక్కుని వస్తూంది. నేనుకూడా అనుసరించాను. మరో ఉద్దేశ్యమేమీ లేదు......మన కారువాళ్ళకి అది మామూలేకదా.......

ఎప్పుడు సెలవలు వస్తాయా అని...ఇంక కొన్ని ఘడియల్లో, తినబోయేవాడికి...ముందుగా రుచుల జాబితా యివ్వడం ఎందుకూ ?—సరిగ్గా...నీవు యిప్పుడు...ఏమేమని మనసులో అనుకుంటున్నావో...అంతకు వేయిరేట్లుగా ఉవ్విళ్ళూరాననుకో...అవునోయీ...అదే, తొలిసారి పండుగకు...అత్తవారింటికంటూ వెళ్ళడం.

'తప్పకుండా రాగలవాడను అని ఒకసారికి ముమ్మారు వ్రాశాము. అంతకూ నమ్మంలేకనో ఏమో ఏమని విన్నపాలంపుకున్నాడో, మా నాన్న పనివేళా నన్ను ప్రయాణం చేయడానికి తయారైనాడు యిక్కడికి. అమ్మావాళ్ళూ అక్కడనుంచీ అలాగే యకాయకీ మేము వచ్చేనాటికి అక్కడికి జేరుకుంటారట. సరే అంటే సరేనన్నాను...

'కాని అనుకున్ననాటికి బయలుదేరడం పడింది కాదు. ఆ నెపం కాలేజీవాళ్ళమీద వేశానులే. ప్రైవేటు క్లాసులు యిత్యాది కారణాలు చెప్పినా మా నాన్నచేత, వాళ్ళనో లక్షతిట్టించాను. యిద్దరమూ రాకపోతే అక్కడ అటూ అత్తవారూ, అమ్మావాళ్ళూ ఏమన్నా అనుకుంటారు. గనుక నీవు ముందు అనుకున్నట్టుగా బయలుదేరు.

వెళ్లేటప్పుడు నా సూట్ కేస్ వగయిరాలు కూడా తీసుకు వెళ్ళావా అంటే నాకు ఆట్టే బాదరబందీఉండదు. యిక్కడ బడి అయిపోవడంతోనే తక్షణం రైలెక్కుతాను' అని గంట సేపు స్వస్తిచెప్పి ఏలాగైతేనేం ఆయనను ఒప్పించి పంపించాను. దవనం, మరువం, పెద్ద చామంతి. ఇంకా ఈలాటి దినుసులన్నీ ఓ బండెడు సామానుకైతే చెప్పి అవిమాత్రం తప్పకుండా, వచ్చేటప్పుడు తీసుకురమ్మని మరీ మరీ నాతో చెప్పి మా నాన్న బయలుదేరి వెళ్ళిపోయినాడు. అసలు మనం ప్రయాణం మానడానికి ముఖ్యహేతువు, చదువూ కాదు, పాఠమూ కాదు. మరునాడు రుషియా ఓపెరా కంపెనీ దిగుతూంది. ఉండి చూద్దామని, అందుకనీ ! అసలు సంగతి చెపుతే, ఆయన ఒప్పుకునేవాడంటావా ?—

'ఒక్కమారే, సీజనుకు అంతా టిక్కెట్టు కొనేశాను చేతులో పైసా ఆడుతున్నదిగా. ఆ వారడి, దవనం మరువం యిత్యాదులలో తగ్గించవచ్చును. చాలా సరదాగా గడిచినవి ఆ నాలుగు రోజులూ...'

'కావలసినవన్నీ మా నాన్న చెప్పినంత భారీగా కాకుండా, దగ్గిరఉన్న డబ్బుకు సరిపోయేట్టుగా ముక్తసరిగా కొని పార్శెలుచేయించాను. పేసింజరులో నేను రికామీగా చేతులు ఝాడించుకుంటూ అత్తవారి ఊరులో దిగాను.

'దిగటంతోనే అటూయిటూ చూశాను, ఎవరన్నా వచ్చారేమోనని. ఎక్కడా నాలుగుమూలలా, ఎరుగున్న ముగం ఒక్కటీ కనిపించలేదు.

"అసలు మా మామగారే నన్ను రిసీవ్ చేయడానికి తప్పకుండా రారా అనుకున్నాను. ఆయన రాకపోవడంతో కొంతవరకూ ఆశాభంగం అయింది. తాను రానడానికి ఏ సందర్భముచేతనైనా వీలులేకపోవచ్చును, కాని ఎవరో ఒకరిని పంపడానికేం ? ఊరికి వచ్చినవాడు, యింటికి రాకపోతాడా, అనే ధీమాతో వున్నారు గదా సరి. కానీ, వీళ్ళపని పడదాం అని అల్లుడితనంలో నాకు ఆవేశము ఎత్తుకువచ్చింది. అసలు వెళ్ళకుండా మానేసి ఆపూట హోటలులో భోజనంచేసి తిరుగుబండి యెక్కి కూర్చుందాము అనుకుంటే అందుకు రెండు ముఖ్య అవాంతరాలు వచ్చినాయి. ఒకటి : మన చేతిలో మళ్ళా తిరిగి యిక్కడకు జేరుకునేందుకు చాలేటంత డబ్బులేదు. ఇంకొకటి : మా నాన్న ఊరుకోడు.

'అందుచేత, సాపుగా ఎగవేయడం అనే ఉద్దేశ్యము ఉపసంహరించుకుని చాలా ఆలస్యంగా, భోజనాలవేళ మీరిపోయిన తరువాత అక్కడకు జేరుకుంటే అప్పుడు వాళ్ళు మళ్ళా వంటచేసి పెట్టవలసివస్తుంది. ఆ మాత్రం శిక్షతో ప్రస్తుతం పోనిద్దామనుకున్నాను. 'యిప్పు డెలా వచ్చావు. రైలేం లేదే' అని అక్కడ ఎవరో ఒకరు అడుగక మానరు. సరే, మనం జవాబు చెపుతాము, 'రావడం ఉదయానే వచ్చాను కాని, యిల్లుకనుక్కోవడం చెడ్డ గగనమైపోయింది. తిరిగీ తిరిగీ ఎందరిని అడిగినా ఎవరూ సరిగా చెప్పందే.' దాంతో అందరూ 'అయ్యో-పాపం!' అనకతప్పదు. మామగారికి, యిందులో అర్థం నసాళానికి తగిలి చేసిన

పొరపాటుకు, తప్పక నాలుక కొరుక్కుంటాడు. ఈ తఫాకు యింతటితో వదిలిపెడదాం అని నిశ్చయించేసుకుని మళ్ళా ఇంకోసారి కాఫీ, యిడ్డెన్లూ మేసి పత్రికలు కొనుక్కొని చదువుకుంటూ వెయిటింగ్‌రూములో పడుకుని ఏ రెండు గంటలకో నింపాదిగా బయలుదేరవచ్చును కదా అని బుక్‌స్టాల్ దగ్గిరకు వెళ్ళాను.

“అక్కడ ఒక అమ్మాయి నిలుచుని డి. యం. సి. పుస్తకాలు తిరగవేస్తూన్నది. అమ్మాయి అంటే ఏ పన్నెండేళ్ళు ఉంటాయి. అయితే పిల్ల మాంచి ఏపుమీద గుమ్మటంలాగా ఎదిగివస్తూంది. ఏడాదికో, రెండేళ్ళకో ఇక చేసుకున్నవాడి పంటపండుతుంది. నాజూకుగా, బొద్దుగా చాలా అందంగా ఉంది. అంతకన్నా జుట్టు నొక్కులు నొక్కులుగా ముఖ్యంగా ఆ చిన్నదానిజడ చూచి నేను ఆవేపు పరకాయించి చూశాను. మన గాలి, నీడా సోకి ప్రక్కన ఎవరా అని కాబోలు నావేపు తిరిగి చూసింది. చదువుకుంటూన్న కుర్రది గనుక చటుక్కున ఒళ్ళు కుదించుకోవడం, సిగ్గుపడి ఎగిరి గంతువేయడం యిలాటి మామూలీ చేష్టలు ఏమీ చేయకుండా నిదానంగా కొనుక్కునేవి కొనుక్కుని ఊరికేనే నా వంక మరోమారు చూసి వెళ్ళిపోతూన్నది.

“నాకు ఎలాంటి దురభిప్రాయమూ లేదు సుమా. పసి పిండె అని ముందుగానే విన్నవించుకుంటినిగా! ఉట్టి బులభాటంతో పుస్తకాలు అమ్మే ఆతడిని ‘ఎవరు ఆ అమ్మాయి—’ అని విచారించాను. ఆ సోదరుడు, వేరే అర్థంచేసుకుని నామీద కొరకొరలాడి చిల్లర నాముందుకు

నిర్లక్ష్యంగా విసిరివేశాడు. మళ్ళా కదిలించితే, మర్యాద దక్కేట్టులేదు ఎందుకు ఏదో చిల్లరమాట పడటం, మనం. ఏపాపమూ పుణ్యమూ ఎరుగకపోయినా, పత్రికలూ, పుస్తకమూ చంకను పెట్టుకుని చిల్లర పక్క జేబులో వేసుకుని అక్కడనుంచి కదిలాను.

"తీరుబడిగా ప్లాట్‌ఫారం కొలత వేయడం మొదలు పెడితే దానితో కొంత పొద్దుపోతుంది. కూర్చుని చదవటం అంటే ఎంతసేపని చదువుతాం కనుక. అందులో ఎప్పుడూ, చదువుకూ మనకూ సగం ఎరికేఅయెను! - మాంచి గమకంగావుండే బొమ్మలు ఎగాదిగా చూడటం, తరువాత పుస్తకం పత్రికా మూలపార వేయడం నీకు తెలియనిదేమున్నది మన విషయం.

"ఆ పిల్ల వెళ్ళిపోయిందనుకున్నాను. కాని లేదోయ్. షెడ్‌లోపల జీడిపప్పులు బేరమాడుతూంది. నాకు నోరు పురపురలాడింది. కొని, జేబులనిండా పోసుకున్నాను. ఒక్కొక్కపలుకే తింటూ గోడలమీదఉన్న నిలివెడేసి ప్రకటనబొమ్మలు చూస్తూ అక్కడే నిలుచున్నాను...

"ఆ అమ్మాయిలో యిందాకటికన్న ఎందుచేతనో కొంచెం కులుకు ఎక్కువయిందోయ్. నేను కనిపెడుతూనే ఉన్నానులే; చూపు ఊరికే అటూయిటూ కొండాడుతూందన్నమాటేకాని, మన ధ్యాసఅంతా అటువేపే ఉంది. అంటే, వేరే మరేంలేదు. ఆ పిల్ల ఎందుచేతనో అంతగా నన్ను ఆకర్షించుతూంది...

"నడుస్తూంది. నేనూ...

"అలా అనుసరించడంలోకూడా మరో ఉద్దేశమేమీ లేదు. నట్టి సరదా. మనకారువాళ్ళకు అది మామూలే కదా...

"జీరాడే పావడా చెప్పకాలికి బందాలుపడింది గాభోలు నడక వెసకటంలో పుస్తకాలు క్రిందపడి చేతి పొట్లంలో జీడిపప్పులు చెల్లాచెదరై పోయినాయి పాపం, ఆ అమ్మాయివి...

"అప్పుడు మనకు, అనుకోకుండా అదృష్టం కలసి వచ్చింది. ఆమెకన్నముందుగా నేను అవన్నీతీసి, దుమ్ము దులిపి అంటే, పుస్తకాలే, జీడిపలుకులు ఆలాగే వదిలి వేశాను- ఆమెకు అందిచ్చి ఒక్క-అంగలో ఒక్క-నిమిషంలో యింత నిర్వాహకం చేశాననుకో. మరి మీ మిత్రుడేం సామాన్యుడనుకున్నావా ఏమిటి?

షివల్‌రీ—

కృతజ్ఞత—

"ఏవీ కావు. నేను సంకోచించకుండా వెంట నడవ డానికీ ఆ అమ్మాయి నవ్వుమొగంచేసుకోవడానికీ సందు చేసుకోవడం మనసు సరిపెట్టుకోవడం తప్ప మరేమీకాదు-

"ఎంతసేపు? - ఎంతదూరం మౌనంగా ఆలా నడ వడం...

"ఏలా మాటలలోకి దించడం...?

"ఊళ్లోకి ఎంతదూరం ఉంటుంది. ఆ కనపడే పెద్ద మేడ ఏమిటి? రోడ్లు అన్నీ యిలాగే ఉంటాయా దుమ్ము కొట్టుకుంటూ? నిన్న ఇక్కడ ఏమన్నా వినుకుపడ్డదా?

నేను బయలుదేరే వేళకు మదరాసులో కారుమబ్బులూ, కుంభవృష్టీ, అవును అక్కడనుంచే రావడం. లా చదువుతున్నాను. పరీక్ష లయిపోయినతరువాత ఏమీచేయాలని లేదు. అవసరంలేదు సంపాదించాలని. ఆఁ ఫరవాలేదు. భాగ్యవంతులమంటే లక్షలుమూలగటంలేదుకాని కాని...

"పెళ్ళి యింకా కాలేదు. చేసుకోవాలనే ఇష్టంలేదు ఇప్పుడప్పుడే. ఏమిటో అసలు యిలా పూర్వకాలపురకంగా ఎక్కడనుంచో ముక్కూ మొగం ఎరుగని ఎవతెనో తీసుకు వచ్చి, పెద్దవాళ్ళు మెడకు తగిలించితే మెదలకుండా అదే రంభ అనుకుంటూ, పిల్లలను కంటూ, యింట్లోపడివుండటం ఇలాటి వెషాలేమీ మనదగ్గిర సాగవు. మావాళ్ళకు కూడా నేనంటే హడలు. నాదగ్గిర అవేమీ ఎత్తరు.

ఇలాగే ఒకటేమిటి, నోటికివచ్చినట్లుగా వాగాననుకో. కోతలుకోయడంలో, అబద్ధాలాడటంలో నేనేమీ వెనుదీయలేదు. మరి, ఆ సందర్భము ఆలాటిది!

"ఏలాగోఅలా మాటాడించడానికి అని అంటీముట్టని ప్రశ్నలు ఊరు భోగట్టాకు సంబంధించినవి రెండు మూడు, మచ్చుకు వేసిచూసి, ఆ అమ్మాయి బెరుకులేకుండా జవాబు చెపుతూంటే ధైర్యంగా ఆమె నన్ను తిరిగి ప్రశ్నించుతూన్నదన్న స్పృహకూడా లేకుండానే అడిగినదానికి అడిగేదే తడవుగా ఉన్నవీ లేనివీ...

"ఆఁ, పెళ్ళికాలేదని ఎందుకు అన్నానంటే అయిందని ఒప్పుకోవడం ఎందుచేతనో నామర్దాగా తోచింది. ఇంతకూ కీలకం ఏమిటంటే ఆ అమ్మాయితో మాటాడుతూన్నకొద్దీ

మాటలు మొదలుపెట్టినప్పటినుంచీ ఆ పిల్ల సానిపాప అయి వుంటుందనిపించింది. వేషం ఒక్కటేకాదు, కులాసాగా ఏఅంటే ఏఅని జవాబుచెప్పే ఆ ధోరణీ, కులుకూ, వయసుకుమించిన తెలివిచిమ్మే ఆ కళ్లూ వేవేళ్ళు తపసుచేసినా కులవాళ్ళకు అబ్బుతాయా? అందుకు వాళ్ళే పెట్టిపుట్టారు. అందులోనూ చదువుకుంటూన్నదానిలాగాకూడా ఉన్నదా ఇకసేం !

"చాలాదూరం నడిచాము. అప్పుడు అనిపించలేదులే, ఎంతసేపటినుంచి నడుస్తూన్నదీని ! నా జేబుల్లో జీడిపప్పులు కూడా చాలాభాగం అయిపోయినవి. మాటలసందునే ఎప్పుడో యాదాలాభంగా 'యింద'అని యివ్వడం మొదలు పెట్టివుంటాను. దోవపొడుగునా ఇద్దరమూ, బొక్కుతున్నా మన్నమాట !

"అంతసేపటినుంచి చూస్తూండటం, సరసను - చెట్టా పట్టాలు వేసుకోనడం మినహాగా, రాచుకుంటూ-నడవడం సరదాగా కబుర్లుచెప్పుకుంటూ ఉండటం, ఇన్ని కారణాల మీద ఆ అమ్మాయి సహవాసం ముచ్చటగా నాకు ఉన్న దనుకోవడంలో ఆశ్చర్యపడవలసినదేమీలేదు. పైగా, నా కన్న ఎక్కువ చొరవ - మనం ఎంతగానో నేర్చుకోవలసి వున్న మరియాద ! - వదలబుద్ధిపుట్టటంలేదు.

"వాళ్ళయింటికి వెళితే ! - అప్పుడు తోచింది ఆ ఆలోచన. నా అదృష్టం బాగుండి, ఆ అమ్మాయికి ఓ అక్కయ్య అంటూవుండి - ఎందుకు వుండదు ? ఉంటుంది. యింతకన్న లేక, యింతకూ వాసితక్కువ అయినా కొత్త

కథా నిలయం
69
శ్రీకాకుళం

వయసులో రంభను మించేట్టు ఉండితీరాలి! – నాకు, అంత కన్న ఏంకావాలి?

'పండుగ! – అత్తవారియిల్లు – యిల్లాలు! అవన్నీ మనసులోనుంచి తుడిచివేసుకుపోయినవి. చౌడయ్య చెప్పినట్లు పండుగదినము అలా రాజరంగేళీగా మనకు ఆ ఊరిలో అయే యోగంవుండగా అత్తవారిల్లూ – కొత్తబట్టలూ – చచ్చుసంభావన దక్కకపోతేనేం! – ఏమంటావు?"

"ఏంరా? యిది కలా, కథా?" ఊపిరి వదలడం కోసమనిగాని నేను ఆ ప్రశ్న వేయడానికి అవసరం ఎంతమాత్రమున్నూ అప్పుడు లేదు. "కథకాదు ప్రభూ! వ్యథ" అని అక్షరాలు నొక్కుతూ జవాబుచెప్పాడు రంగశాయి – ఆలోచనాభారంతో లాగు, తల, మెడతోసహా ఒకవైపు ఒరగనిచ్చి వాడుచూడకుండా వాడివైపే నిదానించిచూశాను. రెప్పలమీదుగా అప్పుడు తలఎత్తి ఉలికిపడేటట్టు చూస్తూ "తరువాత ఏంజరిగిందో చెప్పనా?" – అన్నాను. రంగశాయి సైఁ అన్నాడు.

"సరే ఆ ప్రకారంబున ఉభయులూ కలసినడుస్తున్నారు. మాటల మెలికలతో మనసులో సమాధానాలు ఒడిసిపట్టి అతినేర్పుతో తనకు కావలసిన కూపీ అంతాతీశాడు ఆ ప్రచండుడు; ఆ అమ్మాయికి ఒక అక్కవున్నమాట నిజమే. ఆ అక్క, తాను ఊహించినదానికన్న కూడాను ఎన్నోరెట్లు చక్కనిచుక్క అయినమాటా నిజమే....చాలా చాలా తెలివీ చదువూ వాటినిమించిన సరదా, కలుపుగోలుతనమూ, ఏవంగుణవిశేషణ విశిష్టగా అప్పుడే కాగి తేరుకుని

ఘుమాయింపు మీద వున్న ఆ ఆవునేతిలో ఇక ఈ రొట్టె విరిగిపడటమే అవశిష్టం. ఇదంతా, వాకబుచేయడం అయిన మీదట నాయకుడు చేరుకున్న నిశ్చయము – అంతవరకూ కరక్టేనా ?"

"అవునో కాదో ఆఖరుకు చెపుతాను; సొంతం అల్లు–"

"అల్లికేల అయితే యింత పలచగానే!–అసలు కథ గనుక మెరుగు తీసుకురావడానికి కృషి లేకుండా – నడిపేస్తున్నాను."

"నీ చిత్తం – సాగదీయక త్వరలో తెముల్చు."

"జీ, హుకుం. అయితే అక్కడక్కడ చుక్కలు పెట్టేస్తాను – ఆఁ ఎందాకా వచ్చాము ?"

"నేను, మధ్యమధ్య జ్ఞాపకంచేయవలసివస్తూంటే యీమాత్రానికేనా, తగుదునంటూ అడ్డంకొట్టింది – నడవడం లేదని ఒప్పుకోరాదూ పెద్దమనిషి తరహాగా ?—"

"అభ్యంతరం ఏమీ లేదుకాని, పాడుచేస్తావని భయం, నీకు వదిలిపెడితే ! – నిన్ను ఒకఊపు ఊపిచూద్దామని కాని యీమాత్రానికే తడుముకునే బాపతా, మనతాహతు నీకు తెలియదూ. అలనాటి సుబ్బన్న దీక్షితులకు, కరెంట్ అపరానతారాన్ని అనేమాట మరచిపోకూడదు మరి. స్వోత్కర్ష ఎందుకుగాని ఆవలి కథాక్రమం బెట్టిదనిన...

"ఇద్దరూ, వాళ్ళ యింటివేపే వెళ్ళారు. దోవలు చీలిపోయి, ఎవరిదోవవారు కావలసివచ్చే విషయం ముందుగానే గ్రహించి నీవు మరికాసిని అబద్ధాలు ఆడి తనకు ఆఊరు కొత్త, ఫలానిచోటికి అప్పుడే వెళ్ళాలంటూ అగత్యం లేకపోవడం యిత్యాదులు 'అలాఅయితే మాయింటికి ఎందుకు

రాకూడదూ' అని ఆ అమ్మాయిచేత అడిగించుకుని, మొగ మాటపడినట్లు నటించి కొంతనాటకం జరిగినమీదట వాళ్ళని పావనంచేయడానికి అన్నట్లు - ఒప్పుకొని కలలమీద కలలు దొంతర పేర్చుకుంటూ గుమ్మం ఎక్కేటప్పటికి యెదురు గుండా వచ్చి, - ప్రత్యాఖ్యానంచేసింది ఎవరు ? - మీ మామగారు: ఆ జీడిపప్పు భాగస్వామిని మీ పినమామగారి కూతురు. అదీ జరిగినప్రమాదం. మీ మామగారు ఆఊరికి బదిలీ అయినతరువాత అదేనాయెను నీవు వెళ్ళడం. ఎక్కడ ఉన్నారో తెలియదు నీకు. మీ మరదలు కుర్రదాన్ని నీ పెళ్ళప్పుడుచూచావు అంతే. ఆడపిల్లలు నిమిషంలో యిట్టే ఆనవాలుపట్ట వీలులేకుండా ఎదుక్కవస్తారాయెను. అందు వల్ల నీవు అన్నికారణాలు అలా కలసివచ్చినందునల్ల దెబ్బ తిన్నావుకాని, లేకపోతేనా ? అప్పటికైనా చెక్కుచెదరినట్లు అగుపించావా ? - వాళ్ళలోవాళ్ళు గుసగుసలుపోవడం, నిన్ను చూడనట్లుగా ముసిముసిగా నవ్వడమేకాని, మొగం మీద అడగడానికి - నీవుచేసిన అపరాధం ఏముందని, నిజా నికి? - మీ మామగారు నీ రసజ్ఞతకు పొంగిపోయిఉండాలి. కాని, నీకే ఉండటానికి మొగంచెల్లక, అప్పుడే తిరిగివెళితే బాగుండదు గనుక, ఆరోజంతా బలవంతాన ముళ్ళమీద ఉన్నట్టు ఏలాగో గడిపి - పరీక్షప్రశ్నలు అందరికీ ముందే తెలిసిపోయినట్లు అధికారులకు అనుమానం తోచడంచేత మళ్ళా పరీక్షచేయదలచుకున్నారని నీకు అతిరహస్యంగా ఆప్త డొకడు అతిహాస్తవికంగా కబురు ఆపూటే చెప్పాడని, అందుకని తక్షణం వెళ్ళిపోయి కంటిమీద రెప్ప వేయకుండా

అంతా చదివితేనే తప్ప — గట్టెక్కడం కష్టమనీ మీ నాన్ననూ, మామగారినీ నమ్మించి - మీనాన్న అప్పటికే వచ్చివుండాలనే సంగతి నేను మరచిపోయినా ననుకున్నావు గామోలు, లేదోయ్ సోదరా! యిక తోక మడత పెట్టావు. పంతుగసరదా మీద సంకురుమయ్య ఆయేడు ఆవిధంగా స్వారి చేశాడు- నీ కుళ్లు బయటపడుతూన్నందుకు నీకు కష్టం తోచ వచ్చునుగాని నేను, నిజమని నమ్మినదానిని దాచకుండా చెప్పాను - సారీ - ”

తలయెత్తి రంగశాయివంక చూడగానే మనసు చివుక్కుమన్నది. పాపం వాడిమొగం చిన్నబోయింది. అతి తెలివికి ఎందుకు పోయినానా అని తగని కష్టం వేసింది. 'ఏంరా మామా' అని బెదురుతూ భయంతో పలుకరించాను. వాడు నావంక చురచురచూసి పకాలుమని పగులబడ్డాడు - (సారీ నీవుచేసిన ఘనకార్యానికి మాలావుకథ అల్లానని నేను - సారీ యూ, నీ మొగంలాగున్నది. యింతచచ్చుగానా-యీ మాత్రానికి అయితే చలించేవాడినా ఎన్ని గమ్మత్తులు చేసే వాడిని! అదికాదు ఆ అమ్మాయి వెంట, లాపాలాగా తగులుకుని వాళ్ళయింటికి వెళ్ళాను. అంతవరకూ నీఊహ నిజమే, అంతే.

“నేను అనుకున్నది నిజం వాళ్లు చాలా మర్యాదలు చేశారు. ఆ అమ్మాయి అక్కయ్య చాలాబాగుంది అవాళ అక్కడే ఉండిపోయాను. తెల్లవారేటప్పటికి ఒళ్ళంతా పళ్ళికలు, గంగాజలం అనుకుని కళ్ళుమూసుకుని కాలకూటంలో

నిలువునా మునిగాను. ఏమనుకుంటేమాత్రం ఎవరినిఏమన్నా ఏం ప్రయోజనం? — కట్టినతేలు గుణవంతురాలు.

"సానివాడనుంచి సరాసరి — బండిలోపడి ఏలా హాస్పిటలు జేరుకున్నానో పరమాత్ముడికి ఎరుక. దగ్గరవున్న పైసా బహుకొద్ది — ఊరులోనో ఎవరిముక్కూ మొగమూ ఎరుగను. ఉన్నస్థితి అదీఅయినా అధైర్యపడినందువల్ల ఒరిగేది ఏమీలేదుగనుక ఆలాగే మొండివేసి ఓమూల ఒళ్ళు తెలియనంత ఊష్ణం సలుపూ పోటూ నిండుగా మునిగి ఉన్నాను:

"నాపాలిటి దేవుడల్లే అక్కడ డాక్టరువాళ్ళ తమ్ముడూ నేనూ చిన్నప్పుడు చదువుకున్నాం. ఆయన కొత్తగా అక్కడకు బదిలీఅయి వచ్చాడుట: నన్నుచాలా ఆదరించి చివాట్లు పెట్టి ఎంతగొడవచేస్తాడో అని బహు భయపడ్డాను సుమా! ఏంఫరవాలేదని నాలుగోనాటికల్లా యింజక్షన్లతో ఆఉద్ధృతం తగ్గించేశాడు...

"వెంటనే తిరిగి యిక్కడకు వచ్చేశావు."

"అంతేనా మధ్య యింకా ఉంది: రెండురోజులైన తరువాత అవాళమధ్యాహ్నం వార్డుబాయ్ వచ్చి 'మీవాళ్లు చూడటానికి వస్తున్నారు' అన్నాడు. వినీ వినడంతోనే పడుకున్నవాడినల్లా ఆపాళంగా అలాగే నిలువెత్తున ఎగిరిపడ్డానంటే నమ్ము. మావాళ్ళకు ఎలా తెలిసింది. 'యింకేముంది' కొంపమునిగింది. గజగజలాడిపోతూ అప్రయత్నంగా 'ఎవరు' అన్నాను. అర్థంకాలేదు: నాభార్య, బొడ్డూడని పిల్ల యింకా. ఒంటరిగా వాళ్ళవాళ్ళు యిక్కడికి పంపిస్తారా? — పోనీ మన

ప్రయోజకత్వం తెలుసుకుని అభినందించడానికి తెగించి, వచ్చిందేమో అనుకుంటే తెలుగుపిల్లకేమిటి అంత తెలివి తేటలూ చొరవానా ? – ఎన్నిమాట్లు పుఠంవెయ్యాలి ! నేను అనుకున్నదాంట్లో సబబు విశేషంలేదు. కాని అప్పట్లో ఆ ఒడిదుడుకు తగిలేటప్పటికి మెదడు అలా పనిచేయడం మొదలుపెట్టింది – సరే, వచ్చినవారు ఎవరైతేనేం – కాళ్ళ బద్ధపాము కరవక మానదుకదా – పులినోటిలో తలయిరికి ఉన్నప్పుడు పుట్రకు వెరపుఎందుకూ. వస్తారు, చూస్తారు చూడనీ ! అని గుండెకు నిబ్బరం తెచ్చుకుని ఊరుకున్నాను.

"ఎవరనుకున్నావు వచ్చింది ? – ఎవరో చెప్పుకో – ఎవరూకారు. మనం గంగలోదిగడానికి కారణభూతమైన ఆ 'కల్యాణ కల్పతరువు'– నదురూబెదురూ లేకుండా, ఏమొగం పెట్టుకుని వచ్చింది ? – ఏమనివచ్చింది.

'ఎలా ఉంది' – దగ్గిరకువచ్చి – కుర్చీ మంచంఓరకు లాక్కుని కూర్చుని తలనిమురుతూ అడిగింది – నాకు వళ్ళు భగభగలాడింది.

'దివ్యంగా ఉంది' అని విషంగా అన్నాను. కళ్యాణి సిగ్గులేకుండా నవ్వింది–చెంపపగిలేట్లు కొట్టడానికి – లేవడానికి శక్తిలేక ఊరుకుని అక్కసుతో మూలిగాను. ఎన్నివిధాలో పలుకరించింది. నేను బెల్లంకొట్టిన రాయిలాగా తామసం దిగమ్రింగుకుంటూ పళ్ళుబిగించి, కళ్ళుమూసుకుని అటుతిరిగి పడుకున్నాను. ఎందుచేతనంటే విన్నకొద్దీ, మనసులో సలుపు ఊం – మెలికవేస్తూంది. పట్టలేక నోరువిప్పితే మన సంగతి ఇంకా నలుగురికి తెలిసి మనపని ఉన్నదానికి ఉపరి మరీఖరాబు

అవుతుందని - శక్తికి మించినంతగాకూడా తమాయించుకుని యిక కట్టలు తెగిపోతవని ఆ భూతం అక్కడినుంచి వదిలిపో తుందేమోనని ఆలా అటుతిరిగి పడుకునే - 'సిగ్గులేదా' అన్నాను - అంతటితో రోషంవచ్చి అయినా వదిలిపోతుంది కదాఅని. కాని అచ్చమయిన సాని అంతమాత్రానికే లొంగుతుందా ?

"సిగ్గు-ఎవరికి?" గద్దించినందుకుకాదు, వెక్కిరింతగా అడిగిందని రోషం ఎక్కింది నాకు. 'ఫో' అని ఉరిమాను. 'ఫోను' అని ఆ స్థాయిలోనే ఆమె జవాబుయిచ్చింది - కింకర్తవ్యం ?

"పొమ్మంటే పోయేదాన్నయితే - యీ ఛాయలకే అసలు రానేరాను. అసుకుసురనడం అందరి గృహస్థులకూ పరిపాటే. ఆలనా పాలనా చేసేందుకు నాలాటిది దొరకడం అదృష్టమనుకుని కళ్ళనద్దుకోక కసురుకుంటారేం ? - బొట్టూ కాటుకా పెట్టి పిలిచానా ఓమారువచ్చి మాయిల్లు పావనం చేసి పొమ్మని? - యిప్పుడైనా పొమ్మంటానా-రమ్మంటాను గాని !"

"వచ్చినందుకు బుద్ధివచ్చింది--" అన్నాను - ఆమె అందుకూ నవ్వుతూనే 'బుద్ధికి బుద్ధంటూవుంటేనా రావడా నికీ పోవడానికీని ? - మాటకు మాటపలకడం నేర్చారుగాని రద్దికెక్కకుండా మరియాదగా మాన్చుకోవడం నేర్పరో ? - మా దొడ్డసరసులు ! మారాంచేయకుండా సాయంకాలం వచ్చేసెయ్యండి. మా చెల్లాయిని పంపుతాను. అదే సరి,

మీసాసు ముక్కుకు తాడుపోసి లాక్కువచ్చి నా గదిలో కట్టే స్తుంది—"

అని వెళ్ళిపోయింది ప్రభూ! యీ సోదరుడు ఆలాగే సాయంకాలము అక్కడికి జేరుకున్నాడు. అవును, కాదు అనడం మరి, మనచేతులో ఉంటేనా. అదీగాకుండా అసలు కారణం మనకు నోటిపురపుర యింకా తీరలేదు.

సరే, మకాం అక్కడ, మంచు హాస్పిటలులో. పది హేనురోజు లున్నాననుకుంటాను అలా. మళ్ళీ ఖాయిలా చేయలేదా అనేనా నీ అనుమానం?-మంచిప్రశ్న! ఎందుకు చేస్తుంది? - మన జాగ్రత్తలో మనం ఉంటూంటే చేసినా మాత్రం ఏం? మనసంత పరవశంచేసుకునేటప్పుడు. మళ్ళా ఒళ్ళు చివుక్కుమన్నా - ఖాతర్ చేయం!

సెలవులదోవను సెలవులు అయిపోయినాయి. యిక విధిలేక బండీయెక్కి కాలేజీముఖమైనాను-అవాంతరాలన్నీ గడచి అన్నీ బాగానేవున్నాయి. కాని రైలుకదలినతరువాత ఎందుకో స్టేషనుకువచ్చాడు కాబోలు మా మామగారికంట నేను,నాకంట ఆయన పడ్డాము. గుర్తుపట్టి కేకవేశాడు. నేను కిటికీలోనుంచి తలకాయ లోపలికి లాక్కున్నాను. దాని పుణ్యమా అంటూ వెంటనే బండీ వేగుపుచ్చుకున్నది. అప్పటికి ఆగండం గడచింది కదాఅని గుండెలు కుదుటపడి, అమ్మయ్య అనుకున్నాను. బండికిభత్యం ఎక్కడిదని ప్రశ్నించబోకు. అక్కడే అరువుపెట్టాను అని విశదమయే ఉండాలి. ఈరోజుకు మనం వెనుకటిబాపతు ఆ చిరాకు కొంతబాకీ.

ఆ దెబ్బదెబ్బ, ఆరునెలలు యింటికి వెళ్ళలేదు. ఇక

చూసుకో అలూయిటూ, మామగారూ, నాన్నా చెక్కుతూ ఉత్తరాలు వ్రాశారు. అన్నిటికీ ఒక్కటే సమాధానం, మనదగ్గిరనుంచి, మౌనం. యీలోపల వియ్యంకులు ఇద్దరూ ఒకరిమీద ఒకరు కత్తులు నూరుకున్నారు. ఉన్నవాడు ఊరుకోకుండా, మా మామగారు "అల్లుడికి మేము ఏంఅపరాధం చేశామని అంత ఆగ్రహం? యీ ఊరువచ్చి మా యింటికి రాకుండాపోవడం? పండుగకు మీరందరూ దయచేసినందుకు మాకు బ్రహ్మానందమే అయినా, అల్లుడురానికొరత, మనం ఉభయులమూ ఫీల్ అయినాము. ఎందుకురాలేదో కారణం, అప్పుడు మీరు చెప్పకపోయినా యిప్పటికైనా మీకు తెలిసి ఉంటుందనుకుంటాను" అని మూడుతావుల గ్రంథం పెంచి వ్రాశారు. దానితో మానాన్నకు రేగింది. నామీద నేరారోపణచేసినట్లు ఆయన ఎంచుకుని, మనంచేసిన నిర్వాహకం ఆయనకు తెలియదుకాదూ, లడాయికి లంకించుకున్నాడు. కొన్నాళ్ళు అలా పోస్టుద్వారా సంగ్రామం జరిగి, తరువాత దానంతట అదే చల్లారిందనుకో - నేను ఆ ప్రాంతాలకి ఆ రోజుల్లో వెళ్ళనేలేదనీ మామగారుచూడటం పొరబాటుకొద్దీ ఎవరినో నన్ను అనుకునివుంటారని, మా నాన్నను యింటికి వెళ్ళినప్పుడు నమ్మించడం పెద్ద కష్టంకాలేదు

అంతటితో కథ పూర్తిఅయిందనుకుంటున్నావేమో? మా పినమామగారు వేయిళ్ళ పూజారి. గ్రేట్‌వారకు పూర్వాంకళ్యాణితల్లికిఆయనకన్నెరికం పెట్టాడట,ఆఎరికమీద అప్పుడప్పుడు ఆయన వాళ్ళయింటికి పోయిరావడం కద్దు. అక్కడ మన ఛాయాచిత్రం ఆ దేవుడు సందర్శించడం కలి

గింది. గడుసుతనంగా కళ్యాణి నేమీ అడగకుండా ముసలిసరసిని కదలేసి యావత్తూ కనుక్కొని సమగ్రంగా అన్నగారికి నివేదించాడు. మళ్ళా పెద్ద రసికుడని పేరు. చూడబోతే యిదీ ప్రయోజకత్వం! ఆయన విని ఊరుకోకుండా కళ్యాణి యింటికెళ్ళి కరవవచ్చినట్లు నానా హంగామా చేశాడుట. మొదట మా బంధుత్వాన్ని బట్టి చాలా మరియాదగానే మాట్లాడిందట, కాని అయినకాడికి ఆయన రెచ్చిపోవడం చూసి – "మీ రెన్నన్నా అనండి. ఆయన్ను నా యింట్లో కట్టేసుకున్నాను. వస్తే నాకోసం ఆయన వస్తారుకాని మీ కోసం కాదు ఇహ." అని ఆయనకన్న పెద్దగొంతు చేసుకున్నదట: "నా పిల్లదానికాపురం తీసేస్తున్నావు. దాని ఉసురు నీకు తగులుతుంది" అని మా మామగారంటే, కళ్యాణి "అది మా యింటా వంటా లేదు. మా యింటికివచ్చినవాళ్లు ఎవరు చెడిపోయినారు? – మీ తమ్ముడు మహారాజులాగా లేడా? నేనన్నది మీకు అర్థంకాక, సానికదా అని తేలికగా అనేశారు. అది కూడదు సుమండీ! నా అభిప్రాయం మీ పిల్లది కాపురానికి ఆయనదగ్గరకే వెళుతుంది అని" యిత్యాదయః దానితో పచ్చివెలక్కాయ గొంతునపడినట్లు జవాబు చెప్పడం చేతకాక మదీయశ్వశురుండు – గృహాభిముఖుండైనాడు.

ఇదంతా కళ్యాణి నాకువ్రాసింది. నేను శహబాస్ అంటూ నీవుచేసింది నాకు నచ్చింది అని జవాబువ్రాశాను. అసలు ఆఫోటో మాగృహిణికి బహూకరించవలెనని పట్టుకు వెళ్ళింది. సద్వినియోగమే జరిగిందనుకో. కాని దాని ఆధా

రాన ఉత్తరకాండ నడవడం - - మొదట్లో కొంచెం కష్టం వేసింది. యిప్పుడా, యిప్పుడా చీకూచింతా యేమీాలేదు. ఒక్కటే రంథి. ఆయన ఆ ఊరునుంచి బదిలీఅయితేనేగాని నన్ను పండుగకు పిలవడు. వస్తే అక్కడ చిక్కుబడి బయటకు రానని ఆయనకు భయం. నాఅంతట నేను వెళితేనో అంటే, తాను నిమిత్తం కాకుండావుంటే ఎవరిపాపం వారిది. అలా సర్దుకుపోగలడులే. వేదాంతి కొద్దోగొప్పో-ఏం, ఎలావుంది?"

"నమ్మశక్యంగాకుండా ఉంది."

"నాకూ ఆలాగే ఉంటుంది, యిప్పుడు తలుచుకుంటుంటే."

"అయితే నిజం. మరి ఆ తరువాత—

"తమామ్—షుద్"

—[o]—